

AYO|NG JHO|NG KTANG

Biên tập nội dung: Trương Thị Bích Châu

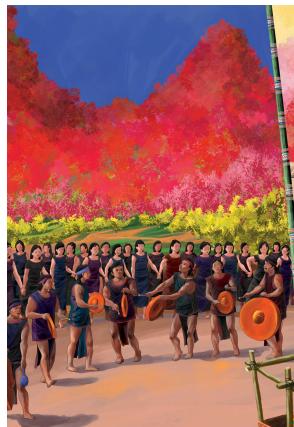
Thiết kế sách: Đỗ Việt Khải

Trình bày bìa: Võ Thị Như Ngọc

Hdruôm hră mblang mâu klei đru mơ\ng UNICEF Wiêt Nam leh anăñ
Knơ\ng brua\ khua ho\k Mtô mjua\t Wiêt Nam

Đưm adih, māo sa boh [uôn điet êđăp ênang leh anăñ mdro\ng sah. Ti anăñ māo êa krōng leh anăñ drai êa le\kkuh mb^t. Ti anăñ māo hma ktør mnør, đang hbei mda djut krah kmro\ng dliê. Djăp pô hlăm [uôn hd^p m'ak m`ai, hgu\m mguôp bi hl^t. Phung êkei knhâo mbrua\hiu lua, phung mniê mbrua\po\k m`am. Mmăt mmăt, hlăm sang dlōng, phung hđeh hmu\ phung mduôn yăl dliê đưm. Klei yăl dliê kơ pô jho\ng ktang hlăm [uôn. Pô anăñ dui bi mdjiê hlô jho\ng, ba w^t klei êđăp ênang kơ klei hd^p [uôn sang.

Yan mnga thu\nn ană̄n, mnga dliē blang bi]i djă̄p anôk. Énai]ing]har bhă̄m bhă̄m dō̄ng truh yan buh pla, yan hua\mnă̄m truh yō̄h. Pui mnga] mō̄ng sang dlō̄ng blung blung amâo thâo ram. Kpiê]eh amâo lo\thâo sah. Djă̄p pô bi djă̄ kngă kdo\mmu` djiêu pui. Di go\kut mmu` kwu\u00e7h akâo kơ yan boh mnga]ă̄t jing. Kwu\u00e7h akâo]iă̄ng kơ hl^m hjan djo\ hnô̄ng. }iă̄ng kơ asă̄r mdiê, ktor mnor bi asă̄r. Di go\kwu\u00e7h kơ yang êa, yang lă̄n êđă̄p ênang. Di go\kwu\u00e7h kơ phung hlô jho\ng due# kburi ho\ng [uôn sang.

Mâo sa aguah, mđia\mtrang bhang [uôn sang. Mơ\ng sang dlông, ênai]ing m`ê, mduôn [uôn iêu jih jang mnuih [uôn sang hriê bi k[^n. Leh mnuih [uôn sang ênu\m ênap, mduôn [uôn mâm klei]iăng la]:- {uôn sang drei drông sa]ô hđeh điêt mrâo kkiêng. Jing leh êkei [uôn anei]iăng bi mâm he\ klei knhâo knhăk leh anăñ jho\ng ktang. Mâm ai ktang mse\si êmông, kgâo. Bi mâm he\klei ê-un mse\si ala, tlăñ. Mâm jo\ng êran pral mse\si hlô rang, đruah. Dôk giăm mduôn [uôn, am^ ama hđeh tlao hơ\k m'ak. Di gơ\pu\mni kơ yang adiê brei leh kơ di gơ\sa]ô anak suaih pral.

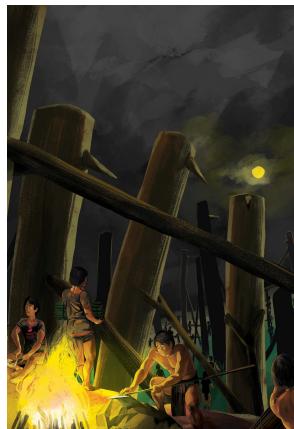
Djăp pô mnuih nao ti ko\[uôn. Klei ngă yang kơ hđeh ti djiêu êa drai kdâo bhô bhô. Mduôn [uôn kwuh kơ yang êa, yang]u\hriê tu\kral [o# mta hđeh điet leh anăń răng mgang gơ\. Djăp pô bi ruêh ko\hđeh anăń leh
anăń h'e#] hmui klei jăk m'ak. Hđeh điet am^ gơ\ dôk pu\. {o# mta hlo hlua\m, [ăng êgei tlao k[iêu, lă mnga] đrah mse\si mtu\. Dlăng ko hđeh djăp pô bi la]: "Djo\hđeh [uôn pô leh anei. Bhiâo riâo rit gơ\srăng mse\si klei mduôn [uôn la] anăń yơh!"

Amâo mbhă, truh kơ tlâo thu\n, ama gɔ\diјe he\\møh. Jih jang mnuih hläm [uôn đru dläng ba dua am^ anak gɔ\. Kyua anän, gɔ\\s^t suôr, khäp h'iêng kơ [uôn sang pô. Hruê leh êgao, gɔ\\jing sa]ô hđeh dam pro\\ng dlöng, kjäp mra\\. Gɔ\\mâo đo\\k mmu` jäk. S^t gɔ\\mmu`]^m hläm dliê tlaih m`ê mtam. Kan hläm êa wør luê leh anän phung đruah bi kngo\\ng. Đo\\k mmu` gɔ\\bi hhai ai êmän phung]oh brua\\lo\\hma. Gɔ\\lo\\duri mduôn [uôn ba mhria\\m klei hiu lua. Khă gɔ\\lua êmät, [ia\\dah gɔ\\amâo tuôm ngă jhat kơ mnø\\ng jäk ênang ôh. Hlô rang, đruah hläm dliê dläng kơ gɔ\\mse\\si gäp. Phung hlô [lum êdi dôk ju\\m dar gɔ\\s^t gɔ\\nao hläm dliê.

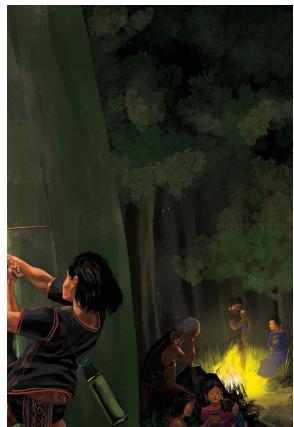
Klei hd^p dôk êđăp ênang mâm he\klei truh. Mâm sa drei]^m mɔ\ng be\ anôk hriê kơ anei. Siap gɔ\mblang đơ găt guôm jih adiê. Ti anôk truh kyâo mtâo joh dhaο\. Kkâo jɔ\ng đơ găt leh anăñ knur mse\si dho\ng. Mɔ\ng dlông tru\n gam ti gu\ênai đring đring bo\[uôn. Lu sang tơl joh dluh, lu mnuih `u mă. Ênai ur hia kwang bo\[uôn êlan. Djăp pô hu^ s'a^.

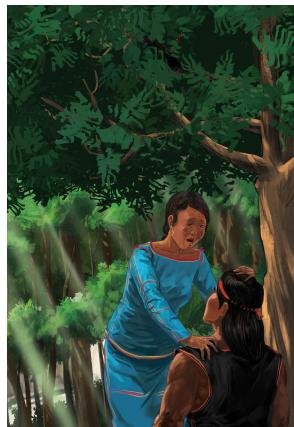
Mduôn [uôn brei mnuih [uôn sang nao đue# dăp hlăm kmro\ng dliê hu^ `u lo\hriê. Phung hđeh dam jho\ng ktang đu] adôk hlăm [uôn]iăng bi mdjiê]^m jho\ng anän. Hlăm mlam, di go\ngă bi pral mnø\ng]iăng bi mdjiê]^m. Kju, hna [räm]ur bi k'hut kăp prê leh. Lu ana kyâo pro\ng mdø\ng djăp anôk. Dûm gung pro\ng djăp anôk. Đơ anôk puk kăp dôk kia\nga\bi pral moh. Djăp mta mnø\ng prăp prê leh s'a^, di go\bi mbha hruê kia\dlăng [uôn.

Mse\si klei đao\mkăp,]^m jho\ng lo\phiior hriê hluê êlan hđăp. Leh tru\n gam krah [uôn, `u djo\gung mtam yøh. {räm hna bi tua\p phăp djo\.
Du\m
ana kyâo po pro\ng mku\m mkhäm. }^m jho\ng êka êkeh kđhuh siap
phiør pru\p pru\p. ~u knhah gung tlaih đue#. Phung hđeh dam ät bi
blah
jih ai tiê ho\ng]^m jho\ng. {ia\dah kju [räm amâo dui bi êbuh]^m ôh.
Lu
mnuih `u k]ao mă mđue#. {uôn sang rung răng rai răk jih.

}^m ngă rai răk, mduôn [uôn jak ba mnuih [uôn sang nao dôk ti anôk mkăń. Lui jih mnɔ̄ng anôk pô mung aguah tlam, di gɔ̄lōduah anôk lă̄n dliê bōhōng klei dleh knap. Di gɔ̄nao lă̄ng yoh [uh mă knōng kmrɔ̄ng dliê kpal t^t ê-up ê-ap. Lu hlô jhōng riêng gah bōhōng klei hyut k[a. {ah dah êpa [ah dah ê-ăt knap m` ai êdi yoh. Dua tlâo hruê êdei [u\k ko# mduôn [uôn mđung, [o# mta kdjuôt kdjiu. Grăp mlam, gɔ̄dôk djiêu pui kăp gak ayōng amai adei p^t. Truh kơ aguah, mduôn [uôn lō jak ba mnuih [uôn sang lō nao. {ia\ dah mnɔ̄ng [ɔ̄ng hua\ [ru\ dɔ̄ng jih. Bō hōng klei u\ êpa, klei rua\duam. Djăp pô mnuih amâo lo\mâo ai tiê ôh.

{uh snă̄n, êkei dam g^r duah mne#]]iǎng mdjiê]^m jho\ng. Hmu\anak kwu\h akâo am^ [le\êa ală, la]: - Anak g^r]iǎng mdjiê]^m jho\ng kyua [uôn sang am^ amâo khu\gang ôh. Hu^ dah anak amâo duri kdø\ng ho\ng

`u. Anak nao mtuôm ho\ng mduôn [uôn yoh, si mduôn [uôn la]. Êkei dam nao tuôm ho\ng mduôn [uôn leh ană̄n la] mta pô]iǎng. Mduôn [uôn dôk kriêp bi m^n leh ană̄n la]: - Kâo thâo anak g^r jih ai]iǎng bi mtlaih [uôn sang. {ia\dah]^m ană̄n pro\ng pr^n êgao h^n kơ ih du\m êtuh
êbâo blu\...

Mduôn [uôn lo\la]: - Kâo hmu\u00e1mnuih đưm la] m\u00e1o sa mta msei myang. Mn\u00f3\ng msei an\u00e1n kno\ng m\u00e1o m\u00e1 ti dl\u00f3ng]o\ng]u\ndl\u00f3ng h^n. M\u00e1 msei an\u00e1n ng\u00e1 \u00e1do sr\u00e1ng d\u00f9i kd\u00f3\ng ho\ng]^m jho\ng an\u00e1n. {ia\dah \u00e1lan nao ti an\u00f3k an\u00e1n dleh dlan hyut \u00e1di. \u00d4kei dam w^t la]: - O' mduôn, hu^ hyut dun k\u00e1o k\u00e1n hu^ lei. K\u00e1o g^r jih ai ti\u00e9 bi blah ho\ng]^m jho\ng bi mtlaih [uôn sang.

Tlah kngan ho\ng am^ leh anăñ [uôn sang, êkei dam đue# nao yoh.
Hluê t^ng yu\mduôn [uôn ktrâo, gø\nao lăng yoh. Gø\găñ êa krông êtăng
hu\k hu\k, drai bhăm bhăm. Kmro\ng dhông ê-up ê-ap, pum ruê tlo\hlăm asei
mlei gø\. Phung hlô jho\ng [uh mnuih duah]iăng mă [o\ng. {ia\dah
ho\ng klei thâo mne#] jho\ng ktang snăñ gø\dui găñ jih. Du\m hruê bo\ho\ng
klei dleh knap, gø\đ^ truh ti]o\ng]u\dlông h^n. Ti anăp gø\, msei myang ti
anăp gø\anăñ yoh dlăng lăng [ø [l^p. Klei sua^ êmăñ gø\lu] mliêt. Djă
msei myang ti kngan, măo êwa hlør bo\hlăm asei mlei gø\. Gø\[uh
mse\si lo\bi mđ^ ai ktang hlăm gø\.

Jih jang mnuih [uôn sang hơ\k kđơ\k drông gơ\w^t kơ [uôn. Mduôn [uôn la]: - O [uôn sang! Tu\drông be\anak khăp h'iêng drei. Gơ\mâo mă leh msei myang ba w^t. Amâo mâu hlô mnơ\ng jho\ng duri ngă kơ gơ\ôh.
Anei

yơh jing yang êa, yang]u\kia\kriê. Mni la] jăk kơ yang kia\kriê leh anak [uôn sang. O [uôn sang! Krăm be\pui bi ktang]iăng tia đao!

Phung di gɔ\lia đao hruê mlam amâo mdei. Jih jang sa ai]iăng bi mdjiê]^m jho\ng. Knhal tu], đao myang tia leh yøh. Mduôn [uôn kwuh akâo kơ yang êa, yang]u\kia\kriê êkei dam. Leh anän bi ala [uôn sang jao đao kơ êkei dam. Hläm kngan gɔ\, đao mnga] [l^p. Jih jang bi đru braih mkue# knă dja\ba klo\êsei đơ găt. Ktlah ho\ng [uôn sang, gɔ\g^r ngă jih ai
]iăng mdjiê]^m jho\ng.

Du\m hruê hlăm ktuê êlan, go\nao truh ti anôk]^m dôk. Anăn jing ti anôk

]u\l]hiäng troh trôk dleh dlan. }^m jho\ng dôk p^t hlăm [ăng boh tâo êlam. Ênai bi êwa `u [rông [rông mgei lăn ala. Êkei dam djă kjăp đao ksu\ng pha\mbah [ăng ur ktang. Ênai ur ]^m tol mdih. {âo mnâo mnuih, `u kja] ti mbah [ăng. {uh êkei dam,]^m jho\ng myung ho\ng kkâo knur `u.

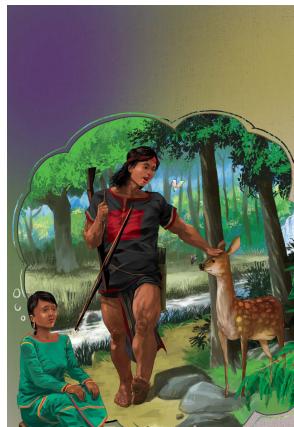

Klei bi blah di `u dua]^m jho\ng ktang êdi. Adiê mmăt t^t, anôk dliê anän rai răk jih moh. Drai êa [ru\k [ru\k ur driâo mse\si đru ai kơ êkei dam. Kjuh hruê mlam leh êgao, klei bi blah dua nah ka mâm pô đui moh. Hlăm asei mlei]^m mmông anei kno\ng adôk mâm mă sa [e\kkâo kăp mgang. Asei mlei êkei dam bo\ho\ng klei êka êkeh. Leh yoh anei, sa blu\ ]^m jho\ng kja] phă anăp, êkei dam hlo\ng sră đao pha\`u. Mta đao srua\p mu\t phăp djo\ti đah da]^m. Mmông anän moh kkâo jo\ng knur wăt asei mlei]^m hlo\ng êbuh gru\p hlăm êkei dam.

Êrah êkei dam wăt êrah]^m hlo\ng đoh hlăm êa krông. Êa krông êtăng đ^

dlai êa hrah [hư [ha bo\êa krông. Leh truh ti anôk, [uôn sang mâm lo\ [uh ôh êkei dam leh anăñ đao, kno\ng [uh mă asei mlei]^m ti djiêu êa krông hu\k hu\k hrah hu]. Mduôn [uôn la]: - O [uôn sang! Anak khăp h'iêng [uôn sang amâo lo\dôk ôh. Go\jing leh kyâo mtâo rô\k tó\k, êa hnoh êa krông]u\ndlîe anei leh. Go\săn asei mlei ba klei êđăp ênang kơ [uôn sang. Drei hưn tun kơ go\. Mă mo\ng anei, go\hd^p nannao hlăm ai tiê drei.

Am^ gɔ\hn^ng ênguôt êdi yɔh. Hdør hruê mrâo kkiêng mɔ\ng đîêt.

Am^

gɔ\[ă wiêng]iêng kniêng, ală mnga] đrah si mtu\. Am^ hdør klei mjum hlăk đîêt h'iêng h'uri êdi. Am^ hdør hlăk gɔ\[]iêng đ^ng tiông hmê#] hmär

hlăm kmro\ng dliê... Khă ênguôt hn^ng, [ia\dah am^ hûn tun êdi klei gɔ\

să̄n asei jing anak jho\ng ktang. Grăp hruê, êkei mniê hlăm [uôn kmlah đru am^ gɔ\gui djuh êa, pla mdiê kuê. Di gɔ\yăl dliê klei m'ak]iăng kɔ tlaih am^ gɔ\mâo klei ênguôt hn^ng.

Mă mo\ng anăn, [uôn sang lo\mâo klei hd^p êđăp ênang. Anôk go\êbuh]ăt sa [e\ana kyâo siam. Dhan kyâo khăng êjăng pro\ng djăl hin. Bhiâo riâo rit dhan hla k'up k'ap êyui êđăp drum. Mnga blang kmru\bi]i ko# bhung, mngui mngăk kluôm dhuôm. Mnga kdjuôt, ti ana adôk mâm boh bi djut. Du\m kmru\boh mda mtah djut leh truh ksă hrah hu]. Tơ [o\ng boh, arăng [uh mse\si lo\mâo ai bi ktang hlăm asei mlei pô.

Kr[^]ng lǎn ană̄n jing Lǎn dap kngū ară̄ anei. Lǎn dap kngū māo êa hrah mdē êdi. Māo klei ară̄ng yă̄l dliê, ană̄n jing êa êrah êkei dam jho\ng ktang

hlai mb[^]t ho\ng êa krông hlă̄k mdjiê][^]m jho\ng. Bi ana ană̄n jing ana kphê

ară̄ anei. Ană̄n jing ana māo klei hd[^]p đ[^] jing, jing rup bi hmô kr[^]ng lǎn

hrah anei. Gră̄p mmă̄t, hlă̄m sang dlōng, phung hđeh āt hmu\mōh mduôn

khua yă̄l dliê. Klei yă̄l dliê kơ anak jho\ng ktang [uôn sang]u\]hiă̄ng Lǎn dap kngū.

Some rights reserved. This book is CC-BY-4.0 licensed. You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, all without asking permission. For full terms of use and attribution, <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>